

vis Grad, at tage sin Kost paa forskellige Steder, er klart nok, og det hvad enten han tager sin Løn i Penge, eller det bliver ydet i fri Station for Sognets Vedkommende. Jeg har derfor ikke fundet nogen som helst Betænkelighed ved at gaa ind paa dette Forslag, thi skønt man paa Færøerne som Regel giver Penge i Løn ogsaa fra Sognene, er der dog adskillige Skoler, som man har oprettet paa den ovennævnte Maade, og hvor Bevillingsmyndigheden ogsaa er gaaet ind paa, at man til Dels har lønnet Læreren med fri Station. Jeg skal oplyse, at hele dette Skoledistrikt ikke har en Befolkning af 150 Mennesker. Deraf bo vel ca. 75 i Kalbak, ca. 20 i Sund, ca. 20 i Nordre- og ca. 10 Mennesker i Sydredal. Som jeg bemærkede før, maa Læreren, hvorledes det nu end indrettes, komme til at tage Ophold omtrent i alle de Huse, der komme til at høre til Lærerdistriktet, maaske kun ikke i Kalbak. Men naar vi kende den Gæstfrihed, som Færingerne besidde, tror jeg ikke, nogen vil betænke sig paa at tage Ophold i et hvilket som helst Hus der, naar jeg da undtager de allerdaarligst stillede Fiskeres Huse i Kalbak og navnlig i et Par nordre Huse, der paatænkes at skulle høre til dette Skoledistrikt. Disse Bygder ligge saa langt fra Fiskeriene, at det er meget lidt, de kunne fortjene derved. Det er større eller mindre Fæstebønder, der bo i dette Distrikt — naturligvis bor der ogsaa nogle faa Husmænd — saa at den Kost, de vilde kunne give en Lærer eller Lærerinde, der sikkert er af lige saa god Beskaffenhed som de Folk, der have ladet sig oplære til Lærere eller Lærerinder deroppe, fra Barndommen af ere vante til. Men jeg skal alligevel bøje mig for Udvalgets Forslag, for saa vidt det her drejer sig om et Princip, som man andetsteds er kommen bort fra, og som man derfor ogsaa vil se at komme bort fra paa Færøerne. Det er ogsaa efter min Mening mere rent og klart, naar Læreren kan faa sin Løn i kontante Penge; men paa den anden Side siger jeg, at som Forholdene ere paa Færøerne navnlig i Tider som i Aar, hvor alting er slaet fejl, hvor de intet Korn have kunnet høste, ingen Kartofler have faaet og nu endelig have haft en meget uheldig Periode for Fiskeriet, er det ikke nemt for Folk at faa fat paa Penge. Derimod ere de fleste, som vi kalde bedre-stillede Huse, saaledes stillede, at naar der er 10 Mennesker i Huset, og de faa Brødet, kunne de tage det 11te Menneske med, det er lettere for dem at komme ud over

Vanskelighederne paa den Maade, men jeg skal dog henstille, at det ærede Udvalg maaske til 3dje Behandling vilde se lidt velvilligere paa denne Sag.

Hvad Realskolen angaar, hvor der er forlangt 225 Kr. til Betaling af nogle Timer, som ville blive nødvendige, for at Lærere eller Lærerinder, som oplæres ved Lærerskolen i Thorshavn, kunne faa en mere fyldig Undervisning end hidtil, maa jeg beklage, at Udvalget er kommet til det Resultat, som sket er. Realskolen, som i sin Tid er oprettet paa en vis Maade som Ækvivalent for den ved Aarhundredets Begyndelse nedlagte Latinskole, var oprindelig ikke bestemt til ogsaa at være Opdragelsesanstalt for vordende Lærere paa Færøerne. Den er oprettet i Henhold til Loven af 1ste Marts 1854, som anordner baade Lønnings- og Undervisningsforhold i det hele taget. Naar en saadan Lov bestemmer, hvilke Indtægter Skolen skal have, hvilken Løn der skal tilstaaes Lærere ved Skolen og f. Eks., at Førstelæreren skal udnævnes af Kongen og Andenlæreren af Ministeriet, uden i mindste Maade at give nogen Hentydning til, at Færøerne eller de offentlige Kasser deroppe skulle give Tilskud, saa ser det lidt underligt ud, om man nu vilde sige, at Staten ikke kan støtte denne Skole mere, den kan selv betale de forøgede Udgifter, som maatte foranlediges ved den nu oprettede Lærerskole. Realskolen traadte i Virksomhed i 1861. Før den var begyndt at virke, var der ingen andre Skoler end Almueskolen i Thorshavn, og den har siden Latinskolens Nedlæggelse levet paa dennes Midler uden nogen som helst Statshjælp — der er paa Finanslovforslaget opført 224 Kr. som Deputat til Skolevæsenet paa Færøerne, men det er en Donation, som i sin Tid er skænket, og som Staten udbetaler i Henhold til Giverens Bestemmelse. — Der følte, efter at Realskolen var oprettet, en stærk Trang til Undervisning ogsaa i Bygderne, og enkelte Steder oprettede man ogsaa Skoler ved egen Hjælp, men man manglede dels Lærerkrafter, og man manglede selvfølgelig ogsaa Midler til at kunne lønne de enkelte Lærere, man fik hærnede fra paa en tilfredsstillende Maade. Skolesagen kom saa frem deroppe, der blev gjort en Indstilling til Ministeriet, som henvendte sig til Bevillingsmyndigheden om Hjælp til Oprettelse af en Lærerskole i Thorshavn og tillige om Understøttelse til de Skoler, som saa maatte blive oprettede. Man fandt nemlig, som det fremgaar af Forhandlingerne den Gang, at det Forslag,